

ע"פ 328/20 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 328/20

ע"פ 532/20

לפני:

כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט מ' מזוז
כבוד השופט ע' גרוסקופף

המערער בע"פ 328/20 והמשיב פלוני
בע"פ 532/20:

נ ג ד

המשיבה בע"פ 328/20
והמערער בע"פ 532/20: מדינת ישראל

ערעורים על גזר הדין של בית המשפט המחוזי
בירושלים מיום 8.12.2019 בת"פ 36384-02-18
שניתן על ידי כבוד השופט א' רון

תאריך הישיבה: י"ב בסיון התש"פ (4.6.2020)

בשם המערער: עו"ד מור עטיה

בשם המשיבה: עו"ד סיגל בלום

פסק-דין
**

השופט נ' סולברג:

1. ערעור וערעור שכנגד על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 8.12.2019 בת"פ 36384-02-18 (השופט א' רון). המערער, שמואל שבתאי, הורשע לאחר שמיעת ראיות, בביצוע שלוש עבירות של מעשים מגונים כלפי שני קטינים, ובארבע עבירות של הפרת צו פיקוח שניתן לפי חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006. בגזר הדין, נגזרו על המערער, עונשים של 46 חודשי מאסר בפועל ו-9 חודשי מאסר על-תנאי. כמו-כן, הופעל עונש של 8 חודשי מאסר על-תנאי שנגזר על המערער בעבר, באופן שארבעה חודשים ירצו במצטבר לעונש שהושת כעת, וארבעה חודשים נוספים ירצו בחופף לו. בנוסף חויב המערער בתשלום פיצוי כספי בסך של 7,000 ₪, לשני המתלוננים.
2. לאחר שמיעת טיעוני באי-כוח שני הצדדים, זו על קלות העונש וזה על חומרתו, שיקפנו להם את עמדתנו הלכאורית ביחס לטענותיהם. בהתאם לדברים שאמרנו, הצענו לצדדים ליתן הסכמתם לדחיית ערעורו של המערער מזה, ולקבלה חלקית של ערעור המדינה מזה. על-פי הצעתנו, רכיב המאסר על-תנאי שהופעל בגזר הדין, ירוצה כולו במצטבר לענישה החדשה שנגזרה בתיק הנוכחי, ולא בחפיפה חלקית. הצעתנו התקבלה על דעתם של הצדדים.
3. לבקשת באי כוח הצדדים ונוכח חשיבות העניין, נסיף דברים אחדים על אודות חומרת ההפרה החוזרת ונשנית של צו הפיקוח מכאן, ועל אודות כבדת הדרך הטיפולית, זו שכבר צעד בה ב"כ המערער וזו שעוד לפניו, מכאן.
4. המערער הורשע בביצוע עבירות מין בשנת 2012, ובמסגרת גזר הדין הוציא בית המשפט צו פיקוח בעניינו. בשנת 2016, בעקבות שתי הפרות של צו הפיקוח, הוטל על המערער עונש מאסר בפועל בן 3 חודשים ובנוסף, עונש של שמונה חודשי מאסר מותנים אם יפר שוב את צו הפיקוח. המערער לא נרתע לאחור, חזר והפר את צו הפיקוח גם בשני האישומים מושא ההליך שלפנינו. על רקע האמור ונזכר לעיל, הורשע המערער בארבע עבירות של הפרת צו פיקוח שבוצעו תוך התעלמות ממאסר מותנה המרחף מעל לראשו.
5. צו פיקוח, מאסר על-תנאי וכיוצא באלו כלים העומדים לרשות בית המשפט, נועדו להגן על שלום הציבור, באמצעות הזהרה, הרתעה ופיקוח על עבריינים, לשם מניעת כניסתם למעגל השוטים של עבריינות חוזרת. לצד המסר המרתיע שמבקש בית המשפט לשלוח באמצעות השימוש בכלים אלו, נעשה שימוש בעונש המאסר על-תנאי על מנת לשלוח לחוטא גם מסר של אמון. בית המשפט מבקש לחזק, לעודד ולתמוך בעבריין אשר מבקש לשנות את דרכו. לשם כך, מעניק בית המשפט אפשרות נוספת לאדם שמעיד וסטה מן הדרך, בטרם יורה על מיצוי מלוא עומק הדין עמו. עבריין אשר לא שת ליבו לאזהרות אלו, חומרה יתירה יש במעשיו. כאשר נתפס אדם שנית בקלקלותו, ככלב השב על קיאו וככסיל השונה באיולתו (משלי כ"ו 11), צו פיקוח ועונש מאסר מותנה התלויים ועומדים נגדו, הם חלק מהנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. יש באלו כדי להשליך על מתחם העונש ההולם אשר יקבע לגבי אותה עבירה שנעברה בנסיבות של רמיסת תמרורי אזהרה שעמדו בפני העבריין.
6. עוד זאת ראיתי לציין, אף שטענה זו לא נטענה במלוא היקפה בערעור שלפנינו, כי לעיתים לא רחוקות, נתקלים אנו בעברייני-מין רצידיביסטיים המבקשים לרחוץ בניקיון כפיהם, לאמור, ידינו לא שפכו את הדם הזה. מבקשים הם להשליך ייהבם על נסיבות אישיות הכרוכות בעברם, במבנה אישיותם, בסביבתם החברתית או במצבם הנפשי. לאלה נשיב ונאמר, כי באופן מיוחד במקרים של עבירות מין, המבקש לשוב מדרכו הרעה חייב בראש ובראשונה לדאוג למניעת

הישנות העבירה, באמצעות השתתפות בהליך טיפולי מתאים. מוטלת עליו חובה לעשות משמרת למשמרתו של בית המשפט, ולפעול לשינוי עמוק באישיותו ובתפיסותיו. עבריון כזה הוא בבחינת 'חב לאחרים', ואין לו את ה'פריווילגיה' שלא ליטול חלק בהליכי הטיפול המוצעים לו.

7. נוכח האמור, ראינו להמליץ לצדדים להסכים באופן חלקי לקבלת ערעור המדינה, כך שעונש המאסר על-תנאי לא ירוצה בחופף לעונש הנוכחי, ובהתאם, יתווספו ארבעה חודשי מאסר בפועל על עונשו של המערער.

8. יחד עם זאת, המלצתנו להחמרת העונש היתה מתונה ומתחשבת. ראינו לנגד עינינו את הרקע הנפשי שצוין בדברי בית המשפט המחוזי ובדברי ב"כ המערער, אף שלא נעלמו מעינינו השגות ב"כ המשיבה ביחס להוכחת טענות אלה; זכרנו גם את ההלכה המושרשת בדבר אי-התערבות בעונש שנגזר בערכאה הדיונית, אם לא ניכרת סטייה קיצונית ממדיניות הענישה הנוהגת; אחזנו גם במנהג ערכאת הערעור שלא למצות את מלוא עומק הדין; לבסוף וזהו העיקר, נתנו דעתנו על בקשת המערער לאחוז בדרך התשובה. המערער פנה לגורמי הטיפול וביקש לעבור טיפול יעודי, כך עולה מנספח ו' לערעורו. לטענת בא כוחו, הוא אף הסכים לשלם מחיר על כך, ולעבור למתקן כליאה נוח פחות. נבקש אפוא, לחזק את ידיו ולהביע תקווה כי כאשר יצא מבית הסוהר, יעלה על דרך המלך, שכידוע, לכל אדם נתונה הרשות להטות עצמו לדרך טובה (משנה תורה לרמב"ם, תשובה, פרק ה', הלכה א').

9. סוף דבר, ע"פ 328/20 נדחה בהסכמת הצדדים. ע"פ 532/20 מתקבל חלקית, גם זאת בהסכמה, כך שרכיב המאסר המותנה שהופעל בגדרי גזר הדין, ירוצה כולו במצטבר לעונש המאסר החדש. סך-הכל, ירוצה המערער 54 חודשי מאסר בפועל. יתר רכיבי גזר הדין יוותרו על כנם.

ניתן ביום, ט"ו בסיון התש"ף (7.6.2020).

תוקן היום, ט"ז בסיון התש"ף (8.6.2020).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט